

TELEGRAFUL ROMAN.

Aparu Marția, Jua și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru menarohle pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Corespondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei cr
30 fl. rëndul cu litere garmond

Memorandul Episcopatului

bisericeii gr.-or. române din Ungaria și Transilvania, înaintat dlui ministru de instrucție Berzeviczy, în chestia reformelor școlare.

(Urmare).

8. Conform dispozițiunii §-ului 18 ministrul dă concesiune pentru instrucție în școlele cu mai mulți de 80 elevi, ceea-ce asemenea va-tămă cercul de competență al autorităților confesionale.

9 Prin §-ul 55 se dispune, că în institutele pedagogice limba și literatura magiară se se propună ungurește, care dispozițiune se află în contrarietate cu principiul fundamental, că limba de propunere a fie-cărei școle o statorește susținătorul școlei.

10. Vătmă drepturile autonomiei noastre și §-ul 66, în urma căruia procedura examenului fundamental de calificățiune o statorește și la institutele noastre pedagogice tot ministrul, nu mai puțin și §-ul 72, în urma căruia numai ministrul este îndreptătit a da vr'unui candidat de învățătoriu concesiune a face examenul de calificățiune și preste timpul de 2 ani de la examenul fundamental.

Aceste dispozițiuni excepționale până aci vor fi în vigoare pentru toate școlele, așadar și pentru școlele acelea, pentru a căror susținere statul nu contribuie materialicește nimic, și astfel se produce curioasă situațiune, că în școlele pe cari le susțin exclusiv confesiunile, de acum înainte nu vor dispune confesiunile, ci în mod indirect va dispune statul.

Dar și mai mult sunt vătămăte drepturile noastre autonome prin acele dispozițiuni ale proiectului, cari se aplică față de școlele ajutate din partea statului. Astfel este p. a) al §-ului 74, unde se zice, că în preparandiile ajutate din bugetul statului este a se introduce planul de învățământ al statului, punctul d) al aceluiaș §, care dispune, că pe profesorii plătiți din ajutoriul de stat îi numește ministrul, mai departe alineatul al doilea din punctul e) al aceluiaș §, în care se enunță, că pentru cazul, când statul ar contribui cu mai mult de jumătate la suma din care se susține vre-un institut pedagogic, atunci întreg institutul cu deservșire trece sub dispozițiunea și administrarea ministrului de culte și instrucțiune publică, în sfârșit punctele f) și g) din §-ul 40, cari dau ministrului dreptul de a numi pe învățătorii împărțășiți din ajutoriul de stat.

Am înșirat aci acele dispozițiuni ale proiectului, cari vătămă adânc drepturile autonome ale bisericeii noastre.

Știm noi prea bine, Escelența Voastră Domnule Ministru, știm noi prea bine și mărturisim, că regularea afacerii școlare regnicolare aparține drepturilor indiscutabile ale legislațiunii, dar nu putem recunoște, că împrejurările țării ar recomanda sta-tificarea afacerilor școlare, dimpotrivă, suntem firm convinși, că ajutoriul confesiunilor pe acest teren

numai spre binele țării va fi. Nu putem accepta veritabile aserțiuni, că proiectul de sub întrebare nu atinge drepturile confesiunilor referitoare la afacerile școlare și stabilite prin legile statului, căci în esență acest proiect de lege scote cu deservșire afacerile școlare din cercul de competență al confesiunilor și acestora nu le lasă alt drept, de cât să contribuie materialicește la susținerea școlelor cari se numesc confesionale, dar cari de fapt ajung cu deservșire sub dispozițiunea statului.

Nu va răsări pentru stat nici un bine de aici și în privința aceasta ne provocăm la cuvintele lui Augustin Lubrich, fost profesor de pedagogie la universitatea din Budapesta, care în opul seu „*Neveléstudomány*” cartea a III-a (pag. 463) zice: „Biserica este aliatul cel mai credincios al statului; a voi să nimicești influința ei asupra școlelor înseamnă a voi să lipsești statul de prietinel seu cel mai sincer și cel mai puternic. Statul care și înțelege interesul seu propriu nu va lucra în contra influinței pe care o exercită biserica asupra școlelor, cu deosebire asupra celor elementare.”

— „Unde este trebuință — zice Ziller (Grundlegung zur Lehre vom erzieh. Unterricht, 1865, pag. 48—51) — statul este chemat să organizeze învățământul, dar numai suplimentar. Dacă acesta s'a făcut, el numai de cât să se retragă și să predece autonomiei afacerii. Învățământul numai atunci va prospera, dacă statul va abdice de dreptul seu abstract, în urma căruia afacerea învățământului până acum a fost considerată ca parte întregitoare a guvernamentului de stat.”

Dar dispozițiunile proiectului de sub întrebare nu numai că vătămă drepturile autonome ale bisericeii noastre, ci ele sunt în contrarietate chiar și cu *principiile fundamentale ale științei pedagogice*.

În privința acesta defectul cel mai mare al proiectului este, că nu statorește ca țintă finală a școlei aceea măsură a culturii generale omenști, care este potrivită a da patriei cetățeni religioși, morali, cinstiți și folositori, ci ca țintă finală a școlelor cu limbă de propunere nemagiară, în detrimentul culturii publice generale și în deosebi al învățământului poporal stabilește însușirea deservșită a limbei magiare.

Nimeni nu pôte contesta veritatea acestei afirmări, dacă ia în serios §-ul 14 al proiectului de sub întrebare, căci acest § dispune apriat, că în școlele cu limbă de propunere nemagiară limba magiară trebuie instruită în așa măsură, ca „elevul de altă limbă în cursul de 6 ani al școlei populare să se însușescă graiul unguresc astfel, în cât dinsul să se pôte exprima ungurește curat și precis noțiunile sale, mai departe să știe ceti fluent, să știe scrie corect și socoti ungurește”.

Scopul acesta nu se pôte ajunge. Nu se pôte ajunge nici în școlele cu limbă de propunere ungurescă. Dacă vom aplica riguros această măsură a rezultatului pretins, atunci

în scurt timp putem să închidem cel puțin 70% din școlele populare, la totă întâmplarea însă înarticularea în lege a acestei pretensiuni imposibile dă pradă toate școlele populare discrețiunii arbitrare a inspectorilor școlari, cari pe fie-care învățătoriu în ori-ce moment îl pot destitui, deore-ce nu există în lume o astfel de școlă poporală, în care s'ar pôte ajunge scopul precisat în dispozițiunea excepțională.

Ne provocăm în privința acesta la o vorbire a dlui Dr. Apáthy István, rectorul universității din Cluj, în care dînsul susține hotărît, că „o mare parte a tinerilor ieșiți din școlele medii nu știu nici să scrie corect. Fôrte mulți, pot să zic majoritatea, stau pe picior de răsboiu cu cele mai primitive cerințe ale ortografiei. Nici nu vorbesc despre aceea, că nu știu concipia, că nu sunt în stare să pună pe hârtie nici cel mai simplu lucru într'o ungurescă frumoasă și curată”.

Nimeni nu va trage la îndoială, că rectorul universității este cel mai competent să judece, cu ce pregătiri își încep tinerii studiile universitare. Dacă însă este adevărat, că tinerii ieșiți din școlele medii magiare nu știu scrie corect și nu sunt în stare a concipia curat ungurește, atunci cum s'ar pôte pretinde de la elevii școlei populare, mai ales de la cei din școlele nemagiare, ca să fie în stare a-și exprima noțiunile curat și precis ungurește și să știe scrie corect în această limbă?

„Ținta educațiunii e să ne pregătescă pentru viața deservșită” — zice Herbert Spencer, cel mai mare filosof al secolului XIX, în opul seu despre educațiune (ed. Storck și Müller, pag. 9.) și nicăiri pe lume școlei populare nu i-s'a pus altă țintă. A-ți însuși în școlă poporală în mod deservșit o altă limbă afară de limba maternă este o absolută imposibilitate și pretensiunea acesta se opune principiilor fundamentale ale pedagogiei. Dimpotrivă, creatorul pedagogiei moderne, Comenius, în marile seu op „*Didactica Magna*” susține hotărît, că instrucțiunea elementară nu se pôte face în altă limbă de cât numai în limba maternă a elevilor, căci cine altfel ar procede, ar fi asemenea aceluia care ar voi să călăriească fără să fi învățat mai înainte a umbla. Acest adevăr îl recunoște de altfel și articolul de lege XXXVIII din 1868, când în §-ul seu 58 enunță, că „în școlă elementară fie-care elev să primiască instrucțiunea în limba sa maternă”.

De altfel dispozițiunea excepțională este în contrarietate și cu §-ul 17 al art. de lege XLIV din 1868, care dispune, că statul, respective guvernul este dator a îngrijii prin institute de stat, ca „cetățenii de ori-ce naționalitate ai țării, cari trăiesc împreună în masse mai mari, în apropierea ținuturilor unde locuiesc să fie instruiți în limba lor maternă până acolo unde se începe instrucția mai înaltă academică.

Atât din punct de vedere al pedagogiei în general, cât mai ales din punctul de vedere al didacticei

este o absolută imposibilitate a enunța prin lege, că limba vre-unei școle să fie spre pildă limba românească, dar totuși scopul final al acestei școle să fie, ca elevii instruiți în limba românească să se însușescă cu deservșire limba magiară.

Căci dacă învățătoriu se va nîsuși să ajungă această țintă, atunci el vrînd-nevrînd va fi necesitat a negligia cu deservșire celalalt material de învățământ și atunci el va crește indivizi cari pôte vor vorbi cam așa pe jumătate limba ungurescă, dar de altfel vor rămâne pe deplin incuți și astfel accesibili pentru toate relele, ceea-ce va și urma în mod fatal, căci în cazul contrar, când adevărat învățătoriu ar nîsuși, ca elevii să se câștige cunoștințele trebuincioase, atunci el va fi destituit, deore-ce este mai presus de ori-ce îndoială, că în cazul acesta nu va pôte satisface datorinței sale impuse privitor la limba magiară. Urmarea firască a acestor împregiurări va fi, că masele mari ale locuitorilor țării vor fi lipsite de posibilitatea, ca să se pôte câștiga în școlă poporală cunoștințele de cari au trebuință, ceea-ce nu este numai o mare nedreptate, dar și din punct de vedere patriotic ascunde în sine primejdii necalculabile.

Dar din acest aci amintitul defect al proiectului de lege urmază o altă greșală pedagogică, și mai mare.

Proiectul de sub întrebare adevărat stabilește pensul (măsura) învățământului pentru școlă primară de stat și în înțelesul articolului de lege XXXVIII din 1868 acest pens trebuie să-l absolve și școlă confesională. Totodată însă afară de acest pens, în înțelesul proiectului, școlei confesionale i-se impune și obligă-mântul de a face, ca elevul nemagiar în cursul de șese ani al școlei elementare să se însușiască cu deservșire graiul magiar.

Este însă evident, că proiectul de lege pentru școlele elementare de stat a stabilit ca pens de absolut maximalul ce îl pôte absolve școlă elementară într-o împrejurări normale, dar același proiect de la școlele confesionale nemagiare pretinde mai mult de cât acel maximal, deci — după părerea noastră — pretinde ceva imposibil, ceea-ce nu este permis a se face chiar în lege.

O altă tristă, dar fôrte firască urmare a acestei abnormități pedagogice este nesiguranța totală a învățătorului. Învățătoriu confesional, dacă voiește a-și împlini obligă-mântul ce i-se impune față de limba magiară, va fi necesitat să neglige celelalte obiecte de învățământ și atunci va fi disciplinat din partea autorității sale confesionale, dacă însă va face destul acesteia, nu va pôte să atingă ținta fixată instrucțiunii în limba magiară și atunci îl va destitui comisiunea administrativă.

Din punct de vedere pedagogic este de excepționat și §-ul 13 al proiectului, care dispune, ca atunci, când 20% dintr-o elevii unei școle nemagiară ar avé ca limbă maternă

limba magiară, în cazul acesta și limba magiară are a se folosi ca limbă de propunere.

Cum se va pute face acesta? Învățătorii va propune materialul de învățământ pentru cele 20% în limba ungurească, celorlalți elevi va propune același material de învățământ, spre pildă, în limba românească. El așadar în decursul unui an școlar va trebui să aibă două pens de două ori atât de mare, ca școlile cu limba de propunere ungurească, sau mai bine zis, același pens va trebui să-l aibă de două ori. Escelența Văstră, așa credem, veți recunoaște, că acesta este absolut imposibil.

Esceptionăm și §-ul 15 al proiectului, care dispune, că planul de învățământ al limbei magiare și pentru școlile confesionale are să-l stabilească ministrul. Dispozițiunea aceasta vatămă cerința didactică referitoare la unitatea planului de învățământ. Unitatea planului de învățământ este imposibilă când o parte a acestui plan o face autoritatea confesională, ear' partea cealaltă o face ministrul. Dar' și de altfel dispozițiunea aceasta nu are nici un rost, căci într'adevăr §-ul 14 al proiectului fixază ținta pe care trebuie să o atingă instruirea limbei magiare și pentru ministru pôte să fie absolut independent modul cum vor ajunge la această țintă școlile confesionale; controlul statului, care tocmai în această privință este atât de riguros față cu școlile confesionale, în ori-care moment pôte constata rezultatul și pôte procede în consecință.

Este așadar în acest obiect absolut de prisos a lua de la autoritatea confesională dreptul de a stabili însași planul de învățământ în școlile sale.

Procedura proiectată la calificarea învățătorilor asemenea aparține imposibilităților pedagogice (§-ul 70). Proiectul de lege adevărat pretinde, ca elevul să răspundă ungurește și din acelea obiecte, pe care în institutul pedagogic le-a învățat pe altă limbă. Acesta într'adevăr înseamnă, că îndată după ce proiectul de față va deveni lege, se închidem toate preparandiile nemagiare, căci toți câți am umblat la școală știm prea bine, că elevul nu este în stare să facă examenul din cutare studiu de cât numai în limba aceea, în care i-s'a predat și el a învățat acel studiu.

Aceeași escepțiune o facem și față cu dreptul comisariului ministerial, de a pute adresa întrebări la examenul fundamental de calificare tuturor elevilor din toate studiile. În ce limbă va adresa comisariul aceste întrebări? Proiectul nu dispune nimic în privința aceasta, deși e clar, că elevul, spre pildă, din fizică, din chimie, ori chiar din geometrie nu va pute să dea răspuns în limba magiară, când aceste studii nu le-a învățat ungurește.

Tote acestea, Escelența Văstră Domnule Ministru, nu le zicem din antipatie pentru limba ungurească. Credincioșii bisericii noastre învață bucurios, ba chiar cu ore-care predilecțiune limba magiară, partea cea mai mare a păturei noastre culte o înțelege și vorbește perfect, în școlile noastre limba magiară a fost obiect obligatoriu chiar și atunci când nici o lege nu pretindea aceasta, și în totdeauna ni-am dat mare silință, ca deosebi în acest obiect de învățământ rezultatul să atingă limita estremă a posibilității. Dacă totuși în această direcțiune școlile noastre li-se aduc învinuiri, acelea sunt nedrepte. Resultatul, firește, nu pôte să fie pretutindeni același, dar' în ge-

neral inspectorii laudă rezultatul școlilor noastre în instruirea limbei magiare. (Va urma.)

Proiectul de lege

referitor la modificarea articolului de lege XXXVIII din 1868, și a articolului de lege XXVIII din 1876.

(Urmare.)

§. 66. În pedagogiile de stat pentru învățători și învățătoare, se îngrijește autoritatea confesională de instruirea elevilor în religie și morală. Profesorul de religie, designat din partea competenței autorității supreme bisericești și aprobat de către ministrul de culte și instrucție, primește remunerație de la stat. Profesorul de religie are să propună religia și morală într'un local al institutului, și să se supună ordinii generale din institut, cum și ordinii de casă.

În pedagogiile confesionale pentru învățători și învățătoare, instrucția din religie și morală este a se reduce la anumite ore, în cari cei de altă confesiune primesc instrucția în religie și morală sub supravegherea și în urma îngrijirii propriilor lor confesioni.

§. 67. Fie-care pedagogie, de învățători și învățătoare, stă sub nemijlocita conducere a directorului, care: a) execută legile și ordinațiunile referitoare la pedagogii; b) e reprezentantul institutului față de autorități, părinți, epitropi, cum peste tot față de public; c) e presidentul corpului profesoral; d) e conducătorul afacerilor de cancelarie ale institutului; e) exerciază controlul asupra ordinii disciplinare și de studiu în institut, fiind în prima linie responsabil; f) imparte obiectele de studiu între membrii corpului profesoral, și numește suplenți, și g) e conducătorul și administratorul responsabil al internatului.

§. 68. În pedagogiile pentru învățători și învățătoare corpul profesoral se compune, afară de profesorul de religie, din șapte persoane, între cari e și directorul, și din învățătorii de la școala de aplicație. Dintr'ei șapte profesori cinci trebuie să fie (între ei și directorul) profesori ordinari, ear' doi pot fi ajutători (suplinitori).

În pedagogiile de stat pentru învățători și învățătoare directorul nu pôte avea mai mult de cât 10 ore, profesorii ordinari și suplinitori câte 18 pe săptămână, ear' învățătorii de la școala de aplicație numai atâtea, câte sunt prescrise pentru școala populară, escepționându-se suplinirea altora, care nu pôte dura peste o lună. Pentru aceea ce trece peste acest număr de ore săptămânale se computează profesorilor o remunerație separată, stabilită prin un statut. Directorii și profesorii pot să fie reprezentanți la comitat, oraș, comună, biserică, dar' o funcție dotată cu salariu ori o aplicare ordinară în oficiu, nu pot accepta. Pentru a primi o astfel de ocupațiune laterală, care nu-i împiedecă în împlinirea chemării de profesori, dă ministrul de culte și instrucție permisiunea din cas în cas.

§. 69. Tote agendele spirituale oficiose și de ordine de casă le împlinește în pedagogiile de stat pentru învățători și învățătoare directorul, împreună cu corpul profesoral, și tot așa și afacerile disciplinare ale elevilor, în instanța primă.

§. 70. Ca directori și profesori de pedagogie pot fi aplicați numai astfel de cetățeni ungari de stat, cari: a) au calificarea de profesori pentru pedagogii, calificare regulată din partea ministrului de culte și instrucție prin ordonanță;

b) au calificarea de profesori pentru școlile medii, și cel puțin praxă de un an ca profesori suplinitori la o pedagogie;

c) după câștigarea unui testimoniu de maturitate de la școala medie au terminat studiile de cel puțin patru ani la vre-o școală superioară, și au făcut cu succes examenele cerute;

d) în fine, la pedagogiile de fete aceia cari au calificare de profesori la școlile civile și au făcut praxă de cel puțin doi ani la vre-o școală publică.

La pedagogiile de stat pot fi aplicați numai profesori cu calificarea de sub a) și b). Calificarea de sub punctele a) — d) este a se dovedi cu atestate date din partea autorităților institutelor din patrie. Documente aduse din străinătate vor fi luate în considerare numai după nostrificare.

§ 71. În contra directorului și a profesorilor de la pedagogiile de stat are loc procedura disciplinară: 1. când respectivul își neglija ori vatămă datorințele; 2. când manifestă o purtare scandalosă morală; 3. când activitatea sa e contrară statului.

Pedepsele disciplinare sunt: a) Infruntarea, b) pedepsă în bani până la 10% din salariu, și c) amovare. În legătură cu cele două pedepse prime pôte să urmeze permuțarea la un alt institut, pe speșele proprii, ceea ce pôte fi aplicat și ca pedepsă independentă disciplinară. Perderea oficiului aduce cu sine și perderea salariului, a pensiunii și a tuturor favorurilor avute, ori pe cari le putea avea respectivul. Cu privire la familie, ministrul de culte și instrucție pôte ameliora sentința referitoare la amovare în privința pensiei, dar' numai până la a treia parte din aceea ce i-ar fi competat respectivului ca pensie după anii de serviciu, amensurat legii pentru pensiuni.

Cu privire la profesorii cari fără vina lor au ajuns în stare de incapacitate pentru purtarea agendelor, dispune legea despre pensiuni. Stabilitatea incapacității de muncă se face după normele din procedura stabilită pentru casurile disciplinare.

§ 72. În pedagogiile de stat pentru învățători și învățătoare cercetarea disciplinară o efectuează o comisiune numită în scopul acestui, al cărei president este inspectorul de școle ori substitutul său, ear' membri pe jumătate funcționari ai ministerului de culte și instrucție, pe jumătate profesori ai institutului. Pe baza acestei cercetări aduce sentința disciplinară ministrul de culte și instrucție. De-odată cu ordonarea cercetării disciplinare, ori și în cursul acesteia, ministrul pôte să suspendeze din post pe respectivul. În cazul că punerea sub acuzare a fost decretată cu putere de lege pentru vre-o crimă, ori delict isvorit din râvnă de câștig, suspendarea este a se ordona totdeauna. În casuri de alte acțiuni punibile, ordonarea suspendării urmează amensurat împrejurărilor. Amănuntele procedurii disciplinare le stabilește ministrul de culte și instrucție prin ordonanță, și tot ministrul stabilește prin statut cercul mai restrâns disciplinar, care compete directorului față de profesori și învățătorii de la școlile de aplicație, cu privire la susținerea ordinii și a disciplinei în institut.

§ 73. Directorul, profesorul, ori învățătorii de la școala de aplicație, amovați din post în urma procedurii disciplinare, nu pôte fi aplicați șase ani de la amovare la nici un institut de creștere. Ear' directorul, profesorul, învățătorii de la școala de aplicație, care pe cale disciplinară și-a pierdut postul de două ori, nu mai pôte fi aplicat de loc la nici un institut de creștere. (Va urma.)

Postul

din punct de vedere al canoanelor și al vieții practice a credincioșilor.

Disertație citită de preotul Ioachim Muntean în conferința preoțască a tractului Seliște, ținută în Tilița la 23 Septembrie 1904.

(Fine.)

Ori-ce lege, — înțeleg pe cele făcute de oameni, — numai atunci are sens, dacă se execută. Îndată însă ce ea devine inexecutabilă, sau nu mai e băgată în seamă de aceia pentru cari s'a creat, își pierde valoarea și nu mai are rost și rațiune de a fi; trebuie deci ori să fie abrogată, ori modificată, acomodându-o nouelor împrejurări.

Despre posturi știm, că ele — afară d'or de călugări și de prea puțini bethării evlavioși — nu mai sunt ținute în mod perfect, cu strictețea impusă de biserică: nici de clerici, nici de mireni.

Porunca a 2-a bisericască a devenit deci inexecutabilă și ar trebui modificată; fiind-că existența ei numai cu numele în loc se edifice mulțimea, o demoralizează dedându-o a nu mai respecta nici alte porunci și infiltrându-i credința, că posturile le impun preoții ca mijloc de șicanare pentru mireni, pe când ei înșiși nu le țin. De aceea s'a format în popor ironica maximă:

„Fă ce zice popa, dar' ce face el, să nu faci“.

Acă e locul să amintim și cuvintele Mântuitorului la Mat. c. 23, v. 4. despre Cărturari și Farisei: „Că legă sarcini grele și cu anevoie de purtat, și le pun pe umerii oamenilor; ear' ei nici cu degetul lor nu vor să le miște pe ele“. Să nu facem și noi așa cu fiii noștri spirituali. Să încercăm sarcini pe cei-ce sunt tari și le pot purta; ear' pe cei frânți cu inima să-i îmbărbătăm, pe cei slabi să-i ușurăm. Totdeauna însă și în toate se ne transpunem înșine cu gândul în poziția acelor pe cari îi judecăm, și atunci vom cumpeni lucrurile mai drept și mai uman.

Înțeleg greutatea cu care e împreunată o schimbare mai radicală în ce privește postul, ca și ori-care reformă mai esențială în situația actuală a bisericii ortodoxe orientale. De aceea ating numai în trecăt această importantă cestiune, cu care factori competenți și bărbați destoinici ar avea chiamarea să se ocupe „ex professo“ și să-i afle deslegarea potrivită.

Și că deslegarea ei e posibilă, ni-a dovedit-o sf. Sinod al României mai an-țert, când a introdus un fel de relaxare în legătura postului prin admiterea peștelui ca aliment între bucațele de post.

Eu aș merge pe calea reformei cu un pas mai departe. Nepretințioasă mea părere în cauză e aceasta:

Să se formeze două resp. trei clase sau forme de postire: pentru călugări, cler și mireni, așa ca fie-care după poziția, voința și putința sa să lucre în via Domnului: unii purtând greutatea și zăduful zilei, alții de la al 6-lea, alții de la al 9-lea, sau și numai de la al 11-lea cias, fără să i-se pôtă cuiva imputa că a călcat legea sau porunca bisericeii.

Un fel de analogie aflăm chiar la una din cele 7 taine, adevă la căsătorie, cu privire la călugări și arhierii, la preoți și la mireni.

Postul cu rigore să rămână cel statorit în porunca a 2-a bisericască: pentru călugări obligatoric, pentru mireni voluntari.

O altă formă de post mai domolă ar fi aceasta:

I. Intreg postul păresimilor și Mercurile și Vinerile de peste an, conform can. 69. Apost., eventual prima și ultima săptămână cu rigore, ear' în săptămânile de mijloc Lunia, Mercuria și Vinerea.

II. Cinci zile înaintea Crăciunului; deore-ce și biserica numai din 20 Dec. începe „Înainte prăznuirea nașterii cei după trup a Domnului nostru Iisus Christos“.

Acesta se vede și din slujba zilei de 20 Dec., unde cântarea I. din canon așa grăiește: „Să începem astăzi mai înainte a prăznuî Nașterea lui Christos, celui-ce s'a născut cu trup din Fecioră Maică în peșterea Vitelemului, pentru milostivirea cea multă“.

Ear' la Laude așa cântăm: „Venii credincioșii să întimpinăm pe ziditorul, cel ce vine pe pământ să răsără din fecioră, cu curăție să ne luminăm, cu fapte bune să strălucim, cu frică, și cu bucurie să ne gătim, pe Christos prunc fiind să-l vedem cu ochii minții, pe cel ce ne îndumnezește pe noi oamenii pentru milostivirea cea multă“.

III. Patru zile înaintea Sănpetruului.

IV. Opt zile înaintea praznicului Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, adevă din ziua care urmează după Schimbarea la față a Domnului.

Sau, ținând cont de rânduiala cea obicinuită a tipicului bisericesc, să se lase post de nașterea lui Christos în 14 Novembre, după obicei; dar' numai Lunia, Mercuria și Vinerea, cum și întrăgă săptămâna din urmă, adevă din 18 Dec. înainte să se postască.

Așa prescrie și Balsamon călugărilor din Antiohia în cartea sa despre post în §. 22.

Ear' postul sfinților Apostoli se se începă earăși după obicei, de Luni după Dumineca tuturor Sfinților.

Asemenea și postul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu se începă ca de obicei în 1 August. În ambele posturi însă numai Lunile, Mercurile și Vinerile se fie cu post.

Acastă dispoziție se pôte întemeia pe însuși tipicul bisericeii, care poruncește: ca în postul Nașterii Domnului și în postul sf. Apostoli Lunia, Mercuria și Vinerea să se cânte Aliluia și să se facă mătânii, cari sunt semnul postului, ca cum ar zice: în aceste zile să postiți; ear' în celelalte zile mătânii nu se fac, pentru-că nu este post. (Vezi Mineiul în 14 Novembre).

În chipul acesta s'ar ușura mult povara postului, care ar deveni apoi accesibil și posibil pentru toate clasele sociale. Fie-care creștin și-ar alege forma care lui i-ar conveni mai bine, ca fiind mai potrivită cu împrejurările în cari trăiește, și astfel greutatea postului o ar suporta cu drag; căci ar simți în inima sa, aceea bucurie sufletească izvorită din conștiința împăcată și din convingerea, că nu s'a călcat porunca bisericeii.

Totodată ne-am apropiat și de sensul cuvintelor Mântuitorului de la Mat. c. 11, v. 30, unde zice: „jugul meu este bun, și sarcina mea ușoară“.

Cu aceste am încheiat.

Preot român gr.-or. în America.

Intr'o corespondență din America, publicată în numărul 234 al „Gazetei Transilvaniei“ din a. c. scriindu-se între altele și aceea, că superioritatea bisericească de aici nu s'ar interesa de poporenii săi aflători la lucru în America, — spre orientarea celor interesați ținem să arătăm, că înaltpreasfinția Sa Domnul Arhiepiscop și Metropolit al nostru Ioan, voind a-și împlini și în această privință datorința pastorală, de ani de zile a căutat un preot demn de acea misiune, și care să cunoască mai multe limbi; dar' fiind preoții noștri părinți de familie; ear' călătoria espusă multor întâmplări, abia s'a rezolvat la aceea misiune preotul nostru Zaharie Oprea din Bandul de Câmpie, care încredințându-se pe sine și familia sa în îndurarea lui Dumnezeu, pe la începutul lunii Octombrie a. c. a și plecat spre America.

Știind Preasfințitul nostru părinte Arhiepiscop și Metropolit, că poporenii noștri aflători în America nu s'au stabilit definitiv acolo, ci numai pe un an doi până să-și câștige cele de lipsă, pentru zile grele, după aceea se întorc earăși la căminul lor: astfel nici preotul trimis nu va rămâne acolo, de cât — 3 luni, până va cerceta pe acei poporeni.

Spre scopul acesta în decretul arhieresc, compus în mai multe limbi, s'a indicat părintelui Oprea, că dinsul din însărcinarea I. P. S. Sale are a cerceta pe poporenii noștri din America, a-i întări în credință în Dumnezeu și în religionea străbună; la dorința lor are a le primi mărturisirea, și a-i împărtași cu s-tele taine și a le îndeplini și alte rugăciuni ce vor cere. Apoi are a-i sfătui la purtări bune și la ferirea de rele; a-i sfătui la conștiințioasă împlinire a lucrărilor la cari se angajează, a-i sfătui să nu se înstreineze și să nu uite de patria mamă, de casa părintească, de familii și rudeni, pentru-ca după ce 'și vor aduna cele de lipsă pentru zile grele să se întorcă earăși la ai lor...

Părintele Oprea a primit și prin graiu înviațiunii amănunțite cu privire la misiunea ce o are de împlinit în America, și a fost provădut și cu un antimis sfințit, spre a pută servi sfânta liturgie.

În călătoria Sa părintele Oprea a scris din Fiume, că a sosit în pace acolo, și că peste câteva zile va pleca cu vaporul în cealaltă parte de lume, unde are să-și împlinescă misiunea cu care a fost încredințat. În zilele pe cari le-a petrecut în Fiume a servit sfânta liturgie în biserica sârbescă de acolo, spre bucuria și mângăierea sufletescă a credincioșilor de naționalitate română cari au fost acolo. Dacă se va constata eficacitatea astorfel de misiuni, credem că cercurile noastre înalte bisericești le vor introduce ca obligătoare pentru viitoriu, trimițând în fie-care an pe câte 2—3 luni câte un preot la America, pentru a da mângăiere sufletescă acelor, cari atâta necesitate au de ea.

NOUTĂȚI

Parastas. La finea sfintei liturgii s'evârșită eri în ziua Sfântului Dumitru în biserica noastră din suburbiul iosefin din Sibiu, s'a oficiat un parastas pentru marele mecenat adormitul în Domnul Dimitrie Andronic, în prezența I. P. S. Sale Arhiepiscop și Metropolit Ioan, a Preacuvioșiei Sale vicariului Dr. Ilarion Pușcariu, a membrilor consistoriului, a profesorilor și elevilor de la seminariul Andrean.

M. Sa împăratul și rege Francisc Iosif a sosit Sâmbătă seara la Budapesta însoțit de suita obișnuită, luând cazărt în castelul regal din Buda. Luni după amiază a plecat apoi la Gödöllő, de unde în anumite zile va merge la Budapesta să dea audiențe generale.

Oficieri români — avansați. Cu ocazia avansării de la 1 Novembre în armata austro-ungară au fost avansați și următorii ofițeri români. Constantin Lalescu (reg. 74 inf.) de la major la vicecolonel; Dimitrie Bardoși (reg. 26) căpitan cl. II; Carol Boldescu (reg. 75), Victor Negrea (reg. 43), A. Pop (reg. 33) locotenent; I. Măcelariu (art. de corp reg. 7) căpitan cl. I; Isidor de Carapancea vicecolonel-auditor; Valer Pop, locotenent-auditor; Dr. Emil Pop, medic de regiment cl. I.; Dr. Flaviu Pop, medic de regiment cl. II.

Proteste în contra proiectului Berzeviciy. Pe 16 Nov. e convocată la Carlovitz o conferință în cauza proiectului despre reforma instrucțiunii populare, ear' la Zombor și Băicicherecul mare se vor întruni în curând adunări bisericești (sârbești), spre a lua poziție contra proiectului. În același timp se vestește că fruntași ai bisericeii sârbești lucrează pentru convocarea unei mari adunări a întregii metropolii sârbe, spre a protesta contra proiectului.

Opreliștea esportului de ovės din România e sstată, susținându-se și pe mai departe numai opreliștea esportului celorlate nutrețuri (tân, bohoturi, țărițe, etc).

Din America. Doi români ardeleni emigrați în America, unul înainte cu doi ani, ear' altul înainte cu vre'o opt luni, în luna trecută au murit demorțe năprasnică. A nume: Nicolae Nicu din Cuculata era angajat la o fabrică de ferărie din Benwood, unde în noaptea spre 8 Octombrie fiind în lucru l'a ajuns fără de veste o locomotivă ce ducea vagonc încărcate cu fer și l'a strivit. A rămas după el, în Cuculata, soție și doi copii. Celalalt nenorocit e Constantin Apo'zan din Sebeșul-săseș, care luera în Cleveland la o societate de transportarea pământului din care se estrage ferul. În 8 Octombrie s'a rupt sîrma ce ținea sus o mașină de ridicat chiar în clipa când Apo'zan trecea pe sub mașină; mașina a căzut pe capul său, strivindu-l în mod înfiorătoriu.

Serata tinerimei rom. din Cluj. Tinerimea română din Cluj invită la serata împreună ca dans care va avea loc în 26 Novembre n. 1904 în sala redutei orașenești. Inceputul precis la orele 8 seara. Programul se va distribui la cersă. Venitul curat e destinat pentru scopuri filantropice. Folosirea lui, cum și ofertele maritimose se vor cuita publice. Căsarari: Emil Pop, Tordai-ut nr. 11. Prețul de intrare: locul I. 3 cor. locul II. 2 cor. de persoană.

Himen. Veturia Almorean de Alămor și Nicolae Lupu anunță serbarea cununiei lor, care se va celebra Duminecă, în 31 Octombrie st. v. la 2 ore p. m., în biserica gr.-or din Alămor.

— Eva Cimpoca și Ioan Popica anunță celebrarea religioasă a cununiei lor, care a avut loc Duminecă, în 6 Novembre st. n. în biserica gr.-or. din Sadu la 2 ore p. m.

Alegeri municipale în comitatul Sibiu. În 17 Novembre st. n. se vor face alegerile pentru întregirea locurilor devenite vacante în comitetul municipal al comitatului Sibiu prin morțe, prin abdicare ori prin expirarea mandatului. A nume: în cercul I. al orașului Sibiu sunt a se alege 7 membri, locul de alegere sala din Gesellschaftshaus, president de alegere F. Zimmermann; în cercul II. al orașului Sibiu 9 membri (8 pe 6 ani, 1 pe 3 ani), locul de alegere sala de ședințe a primăriei, president A. Teutsch; în cercul III. al orașului Sibiu 8 membri (7 pe 6 ani, 1 pe 3 ani), locul: localitatea reunită de industrie, president G. Theis; în cercul I. al orașului Sebeșul-săseș 4 membri, locul de alegere sala de ședințe a magistratului, president A. Dörr (substitut I. Dragan); în cercul II. Sas-Sebeș 4 membri, locul de alegere hotelul orașeneș, president Dr. G. Krasser (substitut V. Aldea); în cercul pretorial Sebeș 5 membri (4 pe 6 ani, 1 pe 3 ani), locul de alegere localitatea oficiului pretorial, president C. Mückel (substitut I. Onescu); în cercul Mercuria 6 membri, locul de alegere cancelaria comunală, president G. Arz junior (substitut Dr. G. Măcelariu); în cercul Seliște 5 membri, locul de alegere cancelaria comunală, president N. Hența (substitut P. Comșes); în cercul Cristian 4 membri, locul alegerii cancelaria comunală, pres J. Konnerth; în cercul Cisnădie 5 membri, locul alegerii cancelaria comunală, pres. G. Billea; în cercul Slimnic 5 membri, locul alegerii cancelaria comunală, president I. Horredt; în cercul Gușterița 6 membri, locul alegerii cancelaria comunală, president S. Kast; în cercul Bradu 5 membri, locul alegerii cancelaria comunală, president I. Schultzer (substitut V. Florian); în cercul Noerich 7 membri, locul alegerii cancelaria comunală, president G. Heinrich. În fie-care cerc alegerea se începe la 9 ore dimineața și se termină la 4 după amiază. Alegătorii sunt toți cei incluși în lista alegătorilor de deputat distal valabilă pentru anul 1904. La cercul electoral Sebeșul-săseș aparțin comunele: Deal, Cacovița, Căpâlna, Călnic, Lanerăm, Laz, Loman, Pianul-superior, Petrișlău, Răhău, Răchita, Sebeșul, Șugag, Săsciori, Pianul-inferior, Strugari, Jna, Răciu. La cercul electoral Mercuria comunele: Dobârea, Cărpiniș, Apoldul-inferior, Apoldul-superior, Amnaș, Poianș, Rod, Ludus, Gîrbova, Mercuria, Topârcea. La cercul electoral Seliște comunele: Aciliu, Galeș, Gurariului, Cacova, Mag, Orlat, Poplaca, Rașinari, Săcel, Seliște, Sibiel, Tilișca, Vale. La cercul electoral Cristian comunele: Cristian, Șura-mică, Rusciori, Turnișor. La cercul electoral Cisnădie comuna: Cisnădie. La cercul electoral Slimnic comunele: Șura-mare, Hamba, Slimnic și Rași. La cercul electoral Gușterița comunele: Bunganard, Cașolt, Gușterița, Mohu, Noul-săseș, Roșia, Dala. La cercul electoral Bradu comunele: Sebeșul-inferior, Sebeșul-superior, Bolța, Sadu, Avrîg, Brad, Cisnădiara, Porcești, Racovița, Șelimbăr, Tălmăciu, Tălmăcel, Veștem. La cercul electoral Noerich comunele: Alțina, Bendorf, Vurpăr, Ilimbav, Glimboca, Fofeldea, Hosman, Chirpăr, Cornășel, Noerich, Marpod, Nucet, Sășăuș, Săcădate, Tichindeal.

Adevărată bucurie este a cetii miile de scrisori pline de mulțămiri ce în continuu sosesc de la acei morboși și suferitori, cari cu ajutorul crucei duble electro-magnetice s'au făcut deplin sănătoși. Dl Hengler Toma din Rudolfsnag (comit. Torontál) serie următoarele: „Preastimate dle Müller! Budapesta V. Vadász utca nr. 42/V. Deoarece aparatul distal R. B. nr. 86967 adică crucea dublă electro-magnetică a mântuit pe cumnatul meu de bălele și suferințele ce le a avut

te rog trimite-mi pe adresa mea cu posta o cruce dublă electro-magnetică“. Dl Krug Ioan din Apatin asemenea rogă pe dl Müller a-i trimite asemenea crucea magnetică pentru nevastă-să de ore-ce s'a convins că numai crucea dublă electro-magnetică o va pută scăpa de dureri precum a scăpat de băle pe bunica lui. Un aparat costă 6 corone.

Mamă și copil trag aceleași avantagii din calitățile de întărire ale Somatosei, nu numai fiind-că prin întărirea generală a mamei se promovează și sănătatea copilului, ci și pentru-că Somatosa are efecte specifice asupra secrețiunii laptelui. Secrețiunea ghindrelor de lapte ale mamelor este foarte mult escitată prin Somatosă; ridică așadar secrețiunea chiar și în astfel de cazuri, în cari înainte de folosirea Somatosei, producțiunea laptelui era nesuficientă. Astfel se face cu puțință nutreirea suficientă a copilului cu nutreământ natural, cu laptele mamei. Întreținerea Somatosei este deci de mare folos atât pentru mame cât și pentru copii. Mamele să întrebuințeze deci întotdeauna Somatosă.

Cărți și reviste.

„Noul Abedar românesc“, de Vasile Petri, ediția XV emendată și aprobată definitiv din partea ministeriului de culte și instrucție publică dto 3 Decembrie 1890 nr. 52350. Prețul 50 fileri (legat). A apărut în tipografia lui Iosif Drotleff în Sibiu.

„Cartea sateanului“, 16 novele din viața țărănească, o piesă teatrală pentru popor sub titlul „Dinu sergentul, viteazul de sub Parâng“ (mai potrivit ar fi „viteazul de la Plevna“) și 17 poezii, — de căpitanul Emanuil Părăianu. Ediția III. Costă 1 coronă și se află de vânzare la toate librăriile române din Transilvania. A apărut în editura tipografiei Nicu D. Mișoșescu în Tîrgu-Jiu (România).

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor comitetului de supraveghiere, de A. Kormos, traducere din limba magiară de Constantin Popp, funcționar la „Albina“. Editura traducătorului (tipariul tipografiei archidieceșane din Sibiu). Costă 1 cor. 50 fileri. În prefață dl C. Popp zice următoarele:

„Primirea favorabilă de care a avut parte la timpul său, atât în întreaga noastră presă, cât și la publicul mare, prima mea traducere: „Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din direcțiune“ de A. Kormos, m'a determinat a eda în românește un al doilea op, nu mai puțin important, al aceluiași autor, publicațiunea de față. Am convingerea, că în urma conținutului său instructiv „Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor comitetului de supraveghiere“ va fi citită cu folos de toți aceia, cari din încrederea acțiunilor sunt chemați a supraveghia și controla gestiunea așezămintelor noastre financiare și pentru cari publicațiunea aceasta este în special menită“, etc.

„Istoriografi vechi, istoriografi noi.“ A apărut și se pôte procura de la librăria archidieceșană din Sibiu (Nagyszében) broșura „Istoriografi vechi, istoriografi noi“, studiu critic în chestia vechii metropolii ortodoxe române, de Teodor V. Păcișan. Prețul 2 corone, plus 20 fileri pentru porto. Cartea e împărțită în următorii capitoli: Dogme istorice. Părintele Buna ca scriitoriu. Punctul meu de vedere. Argumente vechi. Noua teorie. „Nandoralbensi“. Decretul regelui Vladislav. Mănăstirea voievodului Mihail Viteazul. Vicarii episcopilor latini. Sava Brancovici. „Unirea“. Încheiere.

Posta redacției.

Din Măguri. Am primit corespondența. Se va publica în curând.

Chester. Asemenea.

Gherla. Primit, însă nu 'i putem face loc de cât ceva mai târziu.

Călătoria, Zlatna. Lucruri familiare nu sunt pentru publicitate. Dispozițiile testamentare respectivul și-le pôte schimba în ultimul moment.

Teatrul orașeneș.

Mercuri (9 Novembre): „Waldmeister“, operetă în 3 acte, de J. Strauss.

Joi (10 Novembre): „Die Räuber“ (Hoști), tragedie în 5 acte, de Fr. Schiller.

Sirolin

Este recomandat de cei mai distinși profesori și medici ca remediu eminent contra:

ca bronchită acută, tusă convulsivă,

lătură tusa și flegma, și face să înceteze asudarea de noapte. În urma gustului și mirosului său plăcut se ia cu plăcere și de copii. Se capătă în farmacii cu 4 cor. sticla. Cumpărătorul să fie atent, ca fie-care sticlă să fie provădută cu firma următoare:

F. Hoffmann-La Roche & Co., fabrică chimică, Basel (Elveția).

morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de respirație, mai ales este recomandat convalescenților după influență.

Promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, de copii. Se capătă în farmacii

(216) 16—52

Ne vedem îndemnați a ne exprima și pe cale publică mulțămirea noastră băncii generale de asigurare mutuală „**Transsylvania**“ pentru grabnica și culanta solvire a marelui pagube îndurată prin foc. Totodată recomandăm cu căldură institutul acesta de asigurare din patrie.

Siebenbürger Vereinsbank A.-G.

Nr. 539.

[317] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia Peștera, protopresbiteratul Bran, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții au a și așterne cererile instruite conform normelor din vigore, în termenul deschis, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, și a se prezenta poporului pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Zernești, în 14 Octombrie 1904.

Oficiul protopresbiteral Bran, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Dan
adm. prot.

Nr. 580/1904.

[313] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan, pe lângă neputinciosul paroh Alexandru Crișan din parohia de cl. III a Godinești cu filiile Brășeu și Petrești, protopresbiteratul Ilia, pe baza vener. ordin consistorial arhidieceșan de la 21 Septembrie 1904 nr. 9922 Bis. se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a și așterne cererile instruite conform normelor în vigore subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat și au a se prezenta în vre o Duminecă ori sâmbătă în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Ilia, la 12 Octombrie 1904.

În conțelegere cu comitetul parohial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Ilia.

George Oprea
protopresbiter.

Nr. 397 1904.

[309] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia Nevoș, pe baza ordinului preaven. consistoriu arhidieceșan din 21 Septembrie 1904 nr. 9580 bis., se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acel post sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții au a și așterne cererile instruite în sensul normelor în vigore în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral și a se prezenta în vre o Duminecă ori sâmbătă în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Deva, 6/19 Octombrie 1904.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului Deva.

George Romanul
protopresbiter.

Nr. 749 1904.

[310] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II a Bălan în urma ordinului preaveneratului consistoriu din 21 Septembrie a. c. nr. 9613 B. se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele statorite în fasiunea cota B. pentru întregirea dotațiunei de la stat.

Concurenții au a și înainta rugărilor de concurs instruite conform normelor în vigore la subscrisul oficiu în termenul deschis și a se prezenta înainte de alegere în vre o Duminecă sau sâmbătă spre a cânta respective celebra și cuvânta.

Fizeș-Sânpetru, 7/20 Octombrie 1904.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român Unguraș.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Epilepsia.

Cine suferă de epilepsie (nevoie), convulsii și de alte morburii nervoase, se ceară broșură asupra acestora. Se capătă gratis și franco prin „priv. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.“.

(90) 30—52

Nr. 3288/1904.

[314] 3—3

Spre orientare pentru publicul călător!

Hotelul orașenesc din Szászsebes „**La leul de aur**“ se administreză din 1 Octombrie a. c. în regia orașului. Camerele pentru călători provădute cu mobilier nou și întocmite conform cerințelor moderne se dau spre folosire cu *prețuri foarte reduse* și îngrijirea pentru comoditatea publicului este foarte mulțămitoare.

Deoarece regia orașenescă nu e introdusă din considerațiuni de câștig, ci curat numai din motivul, ca publicului călător să i-se ofere un scut corespunzător și eficient, astfel zace în interesul fiecărui călătoriu la Szászsebes a cerea acest hotel.

Szászsebes, în 23 Octombrie 1904.

Magistratul orașenesc.

Nr. 751/904

[307] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei Bosna, prin acesta se descrie concurs din nou cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele statorite în fasiunea cota B. pentru întregirea dotațiunei de la stat.

Concurenții au a și înainta cererile de concurs construite conform normelor din vigore, la subscrisul oficiu în termenul deschis și a se prezenta înainte de alegere în vre o Duminecă sau sâmbătă spre a cânta, respective a cuvânta și celebra.

Fizeș-Sânpetru, 7/20 Oct. 1904.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. Unguraș, în conțelegere cu comitetul parohial.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Mare surprindere!

Nici când în viață o astfel de ocaziune!

500 bucăți pentru numai fl. 1-95.

Un admir. orologiu anker de precisiune aurit, cu mers regulat, se trage la 36 ore, 3 ani garanție, cu lanț potrivit, 1 cravată modernă de mătășă pentru domni, 3 batiste fine, 1 inel frumos cu imitație de piatră scumpă, 1 sică de chihlibar pentru cigări, 1 broș elegant pentru dame (noutate), 1 oglindă admirabilă de buzunar, 1 minunat portmoneu, 1 briceag practic, 1 păreche de bumbi pentru manșete, 3 bumbi de piept de aur-duble cu mecanism patent, 3 obiecte de haz (pentru tineri și bătrân), 1 portofoliu foarte folositor, 20 obiecte de corespondență și alte 400 diferite obiecte, de lipsă în casă. Tote împreună cu orologiu, care e singur vrednic banii, costă numai 1 fl. 95 cr. Se pot procura pe lângă ram-burs sau trimițându-se banii înainte de la

Wiener Exporthaus

[319] 1—1

H. WACHTEL, Krakau, nr. 82.

NB. Pentru obiectele neconveniente se trimite banii.

Biblioteca

„Reunirii române de agricultură din com. Sibiu.“

	Cor.
1. Ținerea vitelor, de Eugen Brote	—24
2. Trifoiul, de Eugen Brote	—24
3. Prăsirea pomilor, de Dem. Comșa	—24
4. Legea veterinară, de învățătorul Muntean	—80
5. Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Aurel Brote	1-60
6. Cartea stuparilor săteni, de R. Simu	—70
7. Statutele tovărășiilor agricole	—
8. Statutele insoțirilor de credit (Raiffeisen)	—
9. Povești pentru stăpînire gîndacilor de Mălu	—10
10. Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vie	—
11. Povești pentru apărarea împotriva gîndacilor, cari sfredelesc mugurii	—10
12. Scurtă povățuire la stăpînire șorecilor de câmp	—10

Se pot procura de la
Librăria arhidieceșană, Sibiu.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia arhidieceșană:**

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: Rânduella Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmosele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1-60 cor.**, legat în piele cu copcii galbene **3-20 cor.** plus porto postal **30 bani**. Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei arhidieceșane.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia arhidieceșană:**

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvîntarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vînzare la **Tipografia și Librăria arhidieceșană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pînză neagră **9-50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

Pianele Bösendorfer

stau și acum la locul prim, „afară de concurs“, și sunt în deoște recunoscute ca cele mai bune piane, atât pentru saloane, cât și pentru sale de concert. În Austro-Ungaria sunt neîntrecute. Dovada cea mai elatantă o dau programele tuturor pianistilor renumiți, cari în Budapesta, Graz, Praga, Viena etc., concertază exclusiv cu piane Bösendorfer.

Sunetul ales și puternic, de un farmec neasemnat, și minunatul mod cum se cîntă la aceste piane, procură cântătorului plăcerea de a presta neîmpedecat ceea-ce pîote.

Bösendorfer a făcut școlă.

Cu mult zel și iscusință i-a urmat

Francisc Wirth, constructor de piane reg. grecești de curte.

construind un pian solid și fin lucrat (premiu de stat, medalii de aur, diplome de onoare) în 3 modele de salon, cu 420, 450 și 500 fl. Cu astfel de prețuri subscrisul nu a mai aflat pe piața Vienei pian de esecutare așa fină. În Ungaria sunt foarte plăcute piane lui **Fr. Wirth**, pentru sunetul lor vioiu și curat ca argintul, și pentru neobicinuita durabilitate a acestuia; îndeosebi este căutat acolo, unde numai rar se pîote afla acordător.

Frații Stingl, fabrică de piane c. ș. r. de curte

representați prin 5 modele, de la 300—700 fl., cu registru (pedal) de harfă (Harfenzug), claviatură reformată. Piane foarte plăcute.

Cui îi place ton dulce și melodios, să-și cumpere pianul lui **W. Fritz & fiu.**

Renumele bine întemeiat al acestei firme solide (fondată în 1804) asigură cumpărătorului deplină și durabilă mulțămire. Mignon 470 fl., pian scurtat (Stutzflügel) 500 fl.

Eminentul fabricat al lui **Proksch**: pianin cu registru mut 420 fl., mignon 500 fl.

Piane bune **Hölzl & Heitzmann** de la 320—380 fl.

De la firme mai nouă se află în deposit instrumente drăguțe cu 250, 280 și 320 fl.; asemenea pianine cu registru mut (Stummzug), așa-numite „Harfen-Pianino“. (O invenție binefăcătoare pentru împrăjurimea celui ce învață.)

Pianine berlineze de prima calitate.

Harmoniu pentru școle și casă **Mannborg—Lipsca** cu 100 fl. și 230 fl.

Inchiriare de instrumente cu prețuri eștine.

Primul deposit transilvan de piane și harmoniuri

Victor de Heldenberg

(94) 28—

Sibiu (Nagyszeben), strada cîsnădiei nr. 9, etagiul I.

La **Librăria Tipografiei arhidieceșane din Sibiu** se află de vînzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvîntarea Înaltpreasfîntiei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sâmbetei. — Rânduella Utreniei — Ciasul dintăiu, al doilea și al șeselea. — Rânduella Obedniței. — Ciasul al nouălea. — Rânduella Vecerniei. — Pavcernița cea mică și cea mare. — Slușba sfîntei cuminecături. — Cînsitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămîna. — Troparele și Condacele sfîntilor de obște după rânduella Sinacsariului. — Bogorodicele troparelor ce se cîntă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe toate lunile. — Pășchălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începînd cu anul 1901 pînă inclusiv 1952. — Explicare despre rubricile Pășchăliei și folosirea acelor. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întăia după Rusalii, a tuturor sfîntilor, pînă la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat **2 cor.**, legat în pînză **2 cor.** **40 fl.**, legat în piele roșie cu copcii **4 cor.**